

Załącznik 2 – Arkusz oceny produktu finalnego projektu innowacyjnego testującego

Temat innowacyjny: **Poszukiwanie metod wczesnej interwencji socjalnej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży**

Nazwa projektodawcy: **Fundacja Inicjatyw Menedżerskich**

Tytuł projektu: **Świat dobrej przyszłości**

Numer umowy: POKL.07.02.02-06-104/10-02

Ekspert (imię i nazwisko): Antoni Rutka

Data wypełnienia arkusza: 20.02.2014 r.

Przydatność produktu innowacyjnego	Waga (0-1)	Ocena produktu (1-5)	Ocena ogólna (waga x ocena)	Uwagi i komentarze
1. Zgodność produktu ze strategią w zakresie celu i grupy docelowej	0,10	5	0,50	<p>Produktem finalnym projektu jest Podręcznik „Świat dobrej przyszłości. Innowacyjne narzędzia i metody pracy wychowawczej” wraz z 12 załącznikami narzędziowymi (scenariusze, wzory i przykłady ,instrukcje). W wymiarze koncepcyjnym jest to zindywidualizowana i wielopłaszczyznowa metoda wychowawcza stosowana w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Na podstawie analizy zawartości Podręcznika oraz wyników ewaluacji zewnętrznej i przedstawionego przez Wnioskodawcę Opisu produktu finalnego – bez żadnych wątpliwości można uznać, że produkt finalny jest dobrą odpowiedzią na problemy związane z koniecznością wypracowania spójnych ,skrajnie zindywidualizowanych i skutecznych metod wychowawczych, które pozwalałyby na zmniejszenie negatywnych skutków pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej i ułatwiałyby start w dorosłe życie .</p> <p>Zrealizowane zostały z powodzeniem wszystkie</p>

				<p>zakładane cele projektu i uzyskano dzięki temu wysoką –dokładnie pomierzona skuteczność produktu dla grup docelowych – zarówno odbiorców –wychowanków domów dziecka ,jak i użytkowników – członków personelu wychowawczego domów dziecka . Produkt finalny projektu –co udokumentowano wynikami testowania - dobrze trafia w najważniejsze potrzeby odbiorców ,spełnia także oczekiwania użytkowników dostarczając w formie podręcznika obszerny zestaw przystępnie i kompleksowo opisanych wskazówek zachęcających do stosowania oferowanych nowych instrumentów tutoringu ,mentoringu i bilansu kompetencji. jako metod silnie wpływającej zwiększenie skuteczności w rozwiązywaniu problemów odbiorców i zmieniających nastawienie do pracy wychowawczej użytkowników – wychowawców.</p> <p>Produkt finalny tego projektu dobrze komponuje się z innymi propozycjami interwencji wobec podopiecznych placówek opiekuńczo- wychowawczych i pieczy zastępczej zawartymi w innych projektach innowacyjnych w tym Temacie – m. inn. z projektami: "MOS-t w przyszłość –wypracowanie innowacyjnych form aktywizacji zawodowej dla wychowanków młodzieżowych ośrodków socjoterapii „zrealizowanym w Ustce woj. pomorskie ,także z 2 podobnymi projektami w woj. podlaskim („Innowacje 15+ i Innowacyjny system wspierania wychowanków pieczy zastępczej”), lubelskim projektem „Zintegrowane innowacyjne programy wczesnej interwencji socjalnej w woj.lubelskim” oraz z „Model działań systemowych MDS” zrealizowanym przez Monar w Łodzi – w żadnym z tych projektów –których propozycje nowych rozwiązań oparte były najbardziej na formach tutoringu i mentoringu –nie testowano instrumentu mentoringu prowadzonego przez byłych wychowanków domów dziecka jako nowej formy interwencji.</p>
2.Skuteczność produktu (korzyści dla grup docelowych)	0,20	5	1,00	<p>Projekt pokazał nowe kierunki i metody pracy wychowawców w domach dziecka, dzięki którym udało się rozpoznać oraz rozwinąć posiadane talenty, potencjały i predyspozycje u młodzieży. W działaniach projektu wychowawca pełnił rolę nie tylko opiekuna, ale także był doradcą i autorytetem wspierającym dziecko we wszystkich aspektach jego życia. Oprócz wychowawców z młodzieżą pracowali również mentorzy – byli wychowankowie domów dziecka, którzy umiejętnie motywowali oraz uświadamiali, że własną pracą i zaangażowaniem można osiągnąć sukces i zrealizować zaplanowane</p>

			<p>cele. Dzięki nowemu podejściu do procesu wychowawczego w domach dziecka udało się : zminimalizować negatywne skutki pobytu w placówce opiekuńczo- wychowawczej, wyposażić wychowanków w umiejętności identyfikacji własnego systemu wartości i podejmowania decyzji w oparciu o ten system, poprawić efektywności podejmowanych działań w zakresie wczesnej interwencji socjalnej i przeciwdziałaniu społecznemu wychowanków domów dziecka w wieku 15-18 lat pochodzących z rodzin patologicznych.</p> <p>Uzyskane w wyniku testowania dane pokazują jednoznacznie, że cel główny został osiągnięty w obu kategoriach grupy docelowej – odbiorców i użytkowników, a projekt przyczynił się do wypracowania metody, pozwalającej na wzrost efektywności pracy wychowawczej prowadzącej do wczesnej interwencji socjalnej i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych. Na uznanie zasługuje fakt, że te pozytywne wyniki osiągnięto w pracy z młodymi osobami pochodzącymi z trudnych środowisk ,rodzin dysfunkcyjnych w których panowała przemoc bądź uzależnienie od alkoholu lub substancji psychoaktywnych . Dzięki projektowi sytuacja UP uległa zmianie na lepsze – 52 wychowanków domów dziecka pozyskało umiejętności prawidłowego funkcjonowania w życiu społecznym i kierowania rozwojem zawodowym. Najważniejsze z tych zmian to : motywacja do zmian postaw destruktywnych, umiejętność stawiania celów, planowania działań i realizacji zamierzeń , gotowość do pokonywania trudnych sytuacji , wyrażanie emocji zgodnie z normami społecznymi, umiejętność hierarchizacji wartości , znacząca motywacja do nauki ,poczucie własnej wartości. U niektórych wychowanków udało się także zniwelować bunt wobec świata dorosłych i zachowania agresywne.</p> <p>Równie wysokie są uzyskane korzyści docelowych użytkowników. Wychowawcy pozyskali bowiem unikatową i nowoczesną wiedzę w zakresie m.in.: tutoring, coachingu, diagnozy kompetencji, poradnictwa zawodowego, socjoterapii, strategii działań w zakresie wczesnej interwencji.Wychowawcy otrzymali narzędzia pozwalające na metodyczne i wielopłaszczyznowe przygotowanie podopiecznego do budowania jego przyszłości zawodowej i wyjścia z placówki. Wychowawcy wyposażeni zostali również w wiedzę i narzędzia do samodzielnej pracy nad własnym rozwojem. Świadomy rozwój wychowawców (tutorów)</p>
--	--	--	--

				<p>jest niezbędny do tego aby móc wspierać w rozwoju innych. Wychowawcy mogli zauważyć, iż zindywidualizowana praca pozwoliła na zmniejszenie problemów wychowawczych, lepsze przygotowanie do dorosłego życia, wpłynęła na poprawę relacji społecznych wychowanków. Projekt więc z jednej strony pozwolił na nabycie wiedzy w zakresie innowacyjnych metod wychowawczych, z drugiej na uzyskanie konkretnych efektów pracy w postaci pozytywnych zmian jakie zaszły u wychowanków. Niewątpliwie nowe impulsy wniesione do pracy wychowawców przyczyniły się do zminimalizowania zjawiska wypalenia zawodowego.</p> <p>Wnioskodawca elastycznie reagował na uzyskiwane wyniki testów i uwagi ewaluatorów - odpowiednio uzupełnił i zmodyfikował ostateczne zawartości poszczególnych składników modelu – w tym scenariusze dla tutorów i mentorów, dodatkowe instrukcje stosowania narzędzi, rozszerzenie treści Podręcznika(o kompetencje osobowe i społeczne, rolę aspiracji edukacyjnych i życiowych, preferencje zawodowe) i poszerzenie zakresu informacji w Bazie wiedzy (o prowadzenie rozmów metoda coachingową, motywowanie podopiecznych do współpracy i teksty narracyjne do pracy z młodzieżą).</p> <p>Interesującym aspektem jest podjęcie elementów (szkoda że nie wyjaśniono których konkretnie) metodologii tego projektu w rodzinnych domach dziecka w obwodzie wołyńskim na Ukrainie i wśród środowisk młodzieży de faworyzowanej w Mołdawii .</p>
3.Aktualność potrzeby wprowadzenia produktu	0,20	5	1,00	<p>Aktualność potrzeby jego wprowadzenia nie zmieniła się od momentu złożenia wniosku o dofinansowanie tego projektu- bo przecież nadal aktualne są problemy wskazane w diagnozach – dostrzegane w powszechnej świadomości i dzisiejszych jeszcze realiach domów dziecka . Można nawet uznać ,że aktualność ta jeszcze bardziej wzrosła ,bo wzrosło zapotrzebowanie społeczne na dostarczanie nowych ,bardziej efektywnych dzięki indywidualizowaniu sposobów ,metod i rozwiązań organizacyjnych w aktywizowaniu społeczno-zawodowym wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych .</p> <p>Projekt ułatwił docelowym odbiorcom (obciążonym różnymi skutkami dysfunkcjonalności rodzin biologicznych z których oni pochodzą) podejmowanie odpowiednich decyzji w planowaniu</p>

				<p>własnej przyszłości życiowej i kariery zawodowej ,znacząco wpłynął także na zmianę postaw otoczenia społecznego, zwłaszcza nauczyli szkół do których trafiają najczęściej podopieczni placówek opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>Wobec pojawienia się nowych wyzwań jakie w rozwiązaniach ustawy O pieczy zastępczej stworzyła konieczność odchodzenia od form wsparcia grupowego o silnie sformalizowanym charakterze na rzecz działań bardziej zindywidualizowanych - zapotrzebowanie na innowacyjne sposoby wsparcia podopiecznych placówek opiekuńczo-wychowawczych jest powszechne w całej Polsce, nie tylko w domach dziecka ,ale także w różnych typach placówek w których przebywa młodzież w wieku gimnazjalnym a których opuszczający je wychowankowie mają problemy ze startem zawodowym i w dorosłe życie .</p> <p>Szczególnie wychowawcy i opiekunowie odczuwający wpływy otoczenia zewnętrznego o charakterze obiektywnym – np. zjawisk globalizacji czy brutalizacji życia przedstawianych w mass mediach - artykułują oczekiwania na dostarczanie im nowych rozwiązań o charakterze użytkowym – uwzględniającym istniejące realia i łatwych (możliwych do opanowania po krótkim przyuczeniu) do zastosowania –a produkt finalny tego projektu właśnie takie pożyteczne instrumenty i wskazówki im zapewnia .Ważną zaletą produktu finalnego jest dostarczenie cennych wskazówek do przeciwdziałania zagrożeniom zjawiskiem wypalenia zawodowego ,którego powszechność w środowisku wychowawców w domach dziecka została w projekcie silnie zaznaczona – modernizacja i urozmaicenie metod pracy wychowawczej z możliwością zidentyfikowania i śledzenia zmian w postawach podopiecznych – jakie oferuje ta innowacja – to istotne wsparcie dla całego personelu wychowawczego placówek opiekuńczo-wychowawczych .</p> <p>Jedyną słabszą stroną innowacji – ze względu na duże znaczenie jakie w procesach usamodzielniania wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych odgrywają pozytywne relacje z otoczeniem społecznym tych placówek – są dość pobieżnie potraktowane przez Beneficjenta kontakty z</p>
--	--	--	--	---

				pracodawcami – co silnie artykułują (w opisach relacji ze strukturami rzemieślniczymi) modele z Ustki i Białegostoku.
4.Stopień skomplikowania produktu (łatwość zastosowania wypracowanych narzędzi)	0,15	5	0,75	<p>Przeznaczony dla docelowych użytkowników produkt ma prostą dwuelementową strukturę –składa się z podręcznika pt. „Świat dobrej przyszłości. Innowacyjne metody i narzędzia pracy wychowawczej” składającego się z omówienia podstaw teoretycznych procesu usamodzielniania, koncepcji innowacyjnego programu usamodzielniania oraz omówienia 12 materiałów i narzędzi pracy tutorów i mentorów – które w ich pełnej wersji stanowią załączniki narzędziowe do podręcznika .</p> <p>Dokumentacja produktu finalnego w sposób wyczerpujący opisuje zasady stosowania poszczególnych instrumentów ,zawiera także niezbędne instrukcje i wskazówki stosowania, regulaminy wraz z przydatnymi wzorami umów i grafików , programami szkoleń kwestionariuszy ewaluacyjnych .Na tej podstawie potencjalny użytkownik łatwo będzie mógł skorzystać z wersji dostępnej elektronicznie lub z wydruków papierowych tych produktów .</p> <p>Opiniowany produkt w odniesieniu do warstwy instrumentacyjnej wyróżnia zatem czytelna, logicznie uporządkowana struktura i relatywna łatwość stosowania zaproponowanych narzędzi –produktów pośrednich projektu .</p> <p>Charakter produktu finalnego we wszystkich jego elementach składowych pozwala –na podstawie wyników testowania i finalnej oceny zawartości produktu uznać ,że bez większych przeszkód może on być replikowany w innych regionach i w innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych – w szczególności w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka -jako nowa kompleksowa metoda podejścia do problemów aktywizacji społeczno-zawodowej wychowanków placówek pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie zaufania wychowanków i stopniowe budowanie więzi społecznych ,jak też i mogą z powodzeniem być wykorzystywane tylko poszczególne elementy tego kompleksowego modelu –implementowane do miejscowych warunków i twórczo rozwijane o dające się wyobrazić rozszerzenia i programowo-organizacyjne modyfikacje.</p> <p>Cenną zaletą podręcznika jest praktycyzm jego</p>

				<p>autorów - podręcznik został opracowany przez zespół ekspertów, mających bogate i wieloletnie doświadczenie z zakresu pracy wychowawczej . Podręcznik jest przejrzysty i pozwala na szybkie odnalezienie przez użytkownika potrzebnych informacji ,a załączniki ułatwiają prawidłowe zastosowanie wskazówek i rozwiązań z podręcznika .</p> <p>Bezspornie można uznać ,że ze względu na swe liczne walory - produkt ma wysoki potencjał wdrożeniowy i zostanie otwarcie przyjęty w innych placówkach opiekuńczo-wychowawczych nie tylko w woj. lubelskim ale i w całej Polsce – dowodem potwierdzającym jego wysoką przydatność i praktyczną użyteczność jest otrzymane wyróżnienie w konkursie Dobre praktyki EFS w r.2013 i uzyskanie tytułu „Najlepszej inwestycji w człowieka 2013 „.</p>
5.Możliwości zastosowania przez użytkowników (prawne, organizacyjne)	0,10	5	0,50	<p>Instrumentację modelu innowacyjnych metod pracy wychowawczej w domach dziecka zweryfikowano w woj. lubelskim ,ale istnieją szerokie możliwości naśladownictwa tej metody w odniesieniu do podobnych jak w projekcie grup docelowych użytkowników i odbiorców w innych regionach .</p> <p>Warunkiem poprawności zastosowania innowacji jest zaangażowanie kadry wychowawczej i opanowanie przez wychowawców/opiekunów nowych, bardziej zindywidualizowanych i świadomie dobieranych metod współpracy z podopiecznymi i z lokalnym otoczeniem społecznym, zwłaszcza z miejscowymi pracodawcami.</p> <p>Wdrożenie modelu nie wymaga żadnych zmian prawnych ,natomiast istotne znaczenie ma zapewnienie długotrwałości interwencji wobec grupy docelowej odbiorców-podopiecznych placówek pieczy zastępczej.</p> <p>Kompletność opisów wraz z wyczerpującymi wskazówkami wdrożeniowymi jest wielką szansą na łatwe i szybkie replikowanie w powszechnej skali – nie tylko regionalnej –ale i ze względu na modelowość oferowanych rozwiązań – także w skali ogólnopolskiej .</p> <p>Zwrócić uwagę należy na zapewnione przez beneficjenta różne możliwości udostępniania dokumentów źródłowych Modelu – w formie konwencjonalnej (wydruki) oraz elektronicznej, umożliwiającej kopiowanie potrzebnych elementów</p>

				<p>(programy , scenariusze , wzory , przykłady itp.).</p> <p>Narzędzie jest względnie proste i łatwe do zastosowania. Niezbędnym warunkiem do korzystania z niego jest uważne i dokładne przeczytanie treści, z naciskiem na praktyczne wskazówki. Celom replikacyjnym dobrze mogą służyć w komplecie ,lub nawet tylko w wybranych elementach zawarte w podręczniku wskazówki i załączniki (wzory dokumentacji). Ważna jest także deklaracja Wnioskodawcy świadczenia bezpłatnych konsultacji dla placówek zainteresowanych wdrożeniem nowej metody wychowawczej – to dobra zachęta dla potencjalnych replika torów ,zwłaszcza tych ,którzy nie czują się na siłach w samodzielnym zainicjowaniu i wdrożeniu zmian w dotychczasowych metodach wychowawczych .</p>
6.Efektywność (nakłady do rezultatów) wprowadzenia rozwiązania	0,15	5	0,75	<p>Jak to wynika z badań ewaluacyjnych – zastosowanie metody okazało się bardzo skutecznym sposobem zwiększenia efektywności procesów integracji społeczno- zawodowej młodych osób .</p> <p>W przedstawionej wersji produktu zastosowanie metody nie łączy się z żadnymi ekstra wydatkami finansowymi ani też nie wymaga żadnych dostosowawczych zmian prawnych lub organizacyjnych – odbywa się w oparciu o własne zasoby placówki. Wnioskodawca sformułował w Podręczniku praktyczne podpowiedzi i sugestie zaadresowane do potencjalnych użytkowników dla zapewnienia efektywnego wykorzystania proponowanych rozwiązań w ich replikacji w innych uwarunkowaniach środowiskowych .</p> <p>Zdaniem i Beneficjenta opartym na wynikach testowania i ewaluatorów zewnętrznych - „podręcznik wraz materiałami stanowią zbiór doskonałych ćwiczeń i narzędzi do pracy z wychowankami domów dziecka. Koszty, które pojawiają się w trakcie pracy z wychowankiem to: koszt zakupu papieru do druku ćwiczeń, formularzy i arkuszy, koszt zakupu tonerów, koszt eksploatacji drukarek i kserokopiarek. Dyrektorzy i wychowawcy powinni rozważyć, aby w ramach środków przeznaczonych na wypoczynek wakacyjny, zaplanować wykupienie lub zorganizowanie jednego obozu tematycznego (wypoczynek wakacyjny połączony z terapią rozwojową). Istotna z punktu widzenia skuteczności metody jest praca mentorów (aspekt wiarygodności w stosunku do wychowanków, wszechstronna znajomość trudności i problemów w procesie usamodzielniania się). Dlatego też sugerujemy</p>

			<p>udział mentorów, wywodzących się z domów dziecka na zasadzie wolontariatu. Gdyby taki wariant nie był możliwy należy rozważyć skorzystanie z usług mentora w oparciu o umowę cywilną – prawną. Oszacowano, iż czas niezbędny do wdrożenia nowej metody wychowawczej w placówkach nie biorących udział w testowaniu wynosi ok. 4 miesiące. Jest to czas potrzebny na zapoznanie się z procesem, przygotowanie wychowawców, zapoznanie wychowanków z nowymi zasadami pracy.”</p> <p>Zastosowanie mentoringu opartego na wykorzystaniu doświadczeń byłych wychowanków domów dziecka z całą pewnością lepiej odpowiada potrzebom emocjonalnym odbiorców -młodych osób objętych pieczą zastępczą oraz umożliwia rozwijanie i odkrywanie nowych predyspozycji osobowościowych, które pozwala uczestnikom programu (wychowankom) dokonywać wyborów sprzyjających rozwojowi ich osobistych potencjałów, także na wykorzystanie tych potencjałów w przyszłości .Ważnym aspektem innowacji jest dostrzeżenie konieczności podjęcia procesu usamodzielniania wychowanków odpowiednio wcześniej – w momencie ukończenia 15 roku życia oraz identyfikowanie wśród wychowanków kończących z dobrymi efektami proces usamodzielniania –ich możliwej przyszłej roli jako potencjalnych mentorów .</p> <p>Użytkownicy- instytucje i ich personel w oferowanej innowacji zyskują zestaw przydatnych instrumentów i narzędzi o charakterze diagnostycznym i edukacyjnym ,a których zastosowanie silniej niż dotychczasowe metody interwencji przeciwdziała zagrożeniom wykluczenia społecznego na które wychowankowie w placówkach pieczy zastępczej są dość powszechnie narażeni a jeszcze obecnie znaczny odsetek tej populacji takiego wykluczenia rzeczywiście doświadcza. Potwierdzeniem skuteczności modelu są opinie o odniesionych korzyściach nie tylko przez samych wychowanków –odbiorców innowacji ,ale w jeszcze większym stopniu –przez użytkowników – osób zaangażowanych w procesy sprawowania opieki zastępczej.</p> <p>Zatem zestawiając wysoki zakres możliwych do uzyskania korzyści w integracji społeczno - zawodowej młodych osób z niewielkimi pod względem finansowym kosztami niezbędnymi dla</p>
--	--	--	---

				zastosowania metody tutoringu i mentoringu wobec tej kategorii odbiorców – efektywność wprowadzenia zaproponowanego rozwiązania należy ocenić wysoko .
7. Innowacyjność rozwiązania	0,10	5	0,50	<p>Proponowane rozwiązanie ma niewątpliwie cechy innowacyjności w wymiarze III (jako narzędzie - forma wsparcia) jako wiodącym i w wymiarze II (grupa docelowa kategorii społecznej osób (usamodzielnianych wychowanków domów dziecka) dotąd pomijanych w zastosowaniu tej formy wsparcia) .Wnioskodawca prawidłowo przeanalizował ofertę swego projektu na tle innych projektów stosujących instrument i/lub podejmujących problematykę aktywizacji społeczno- zawodowej osób – i jednoznacznie wykazał specyfikę odrębności rozwiązań proponowanych w Jego projekcie . Zaproponowana w projekcie instrumentacja interwencji wobec wychowanków domów dziecka oparta na metodach mentoringowych nie jest dziś nowa – w wielu podobnych projektach została ona już zastosowana – jednakże cechami jej oryginalności jest dostrzeżenie nowych możliwości zastosowania tej metody i zaproponowanie jej dla mentorów rekrutowanych spośród byłych wychowanków domów dziecka – efekt zwiększenia siły oddziaływania takich żywych przykładów pozytywnych karier społecznych i zawodowych jaki dzięki takiemu rozwiązaniu można uzyskać jest niezwykle zachęcający dla potencjalnych naśladowców.</p> <p>Zawartość poddanego walidacji produktu finalnego odzwierciedla efekty pozytywnej weryfikacji jego wstępnej wersji .W treści produktu odwołano się do wyników testowania i przeprowadzonej ewaluacji . Umożliwienie nabycia wychowankom kompetencji społecznych ułatwi usamodzielnienie ekonomiczne i uniezależnienie od negatywnego wpływu społecznego środowiska pierwotnego- rodzin biologicznych . ,Nowy model chroni wychowanków przed ryzykiem wykluczenia społecznego lub wejścia w problemową grupę młodzieży NEET's .</p> <p>Beneficjent wyczerpująco określił warunki i wymogi wg. których zaproponowane rozwiązania „ ” mogą być wykorzystywane i replikowane w innym czasie ,miejscu, okolicznościach i funkcjonować w przyszłości jako powszechna praktyka . W opisanym zakresie kompleksowości propozycja rozwiązań</p>

				<p>zaoferowana w tym projekcie dotychczas w kraju nie była dotąd stosowana.</p> <p>Z pewnością na wysoką jakość uzyskanego produktu finalnego wpłynęło rzetelne wsparcie środowiska naukowego i doświadczenia odpowiednio dobranego zespołu eksperckiego zaangażowany przez Beneficjenta do realizacji projektu.</p> <p>Można – na podstawie odniesień do innych projektów uznać, że opracowana i przetestowana przez realizatora projektu metoda uzupełnia schemat wsparcia stosowanego dotychczas w procesach usamodzielnieniu i podjęciu aktywności społeczno-zawodowej młodych osób. Jest to więc innowacja nie tylko w skali regionu lubelskiego ale i w skali ogólnokrajowej.</p>
RAZEM (maksymalnie 5 punktów)	1,00	----- --	5,00	Produkt w zadawalającym stopniu spełnia wymogi wszystkich 7 kryteriów oceny.

Opinia na temat zmian wprowadzanych przez beneficjenta w zakresie strategii upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki oraz ewentualne rekomendacje w tym zakresie:

Wg. Wnioskodawcy nie ma potrzeb dokonywania zmian wobec koncepcji włączania produktu finalnego do głównego nurtu polityki w zaakceptowanej wcześniej strategii wdrażania projektu. Niewielka zmiany jaką wprowadzono do strategii upowszechniania dotyczy zamieszczenia filmu promocyjnego dodatkowo na portalach społecznościowych .

Potwierdza to poprawność zaprojektowania powyższych obu końcowych procesów już w Strategii wdrażania . Dla celów dalszego prowadzenia działań upowszechniających i włączających produkt finalny do głównego nurtu oraz doskonalących jego elementy/rozwiązania szczegółowe – warto ,by realizatorzy tego projektu bliżej poznali rozwiązania innych projektów innowacyjnych realizowanych w tym samym Temacie – a w tym zwłaszcza projektu „MOS-t w przyszłość” – zrealizowanym przez Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Ustce –woj. pomorskie ,z podobnym projektem ale skierowanym do Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych w woj. lubelskim oraz projekt „Innowacyjny system wspierania wychowanków opieki zastępczej w Białymstoku” „zrealizowanym w woj. podlaskim. Rozwiązania zawarte w wymienionych projektach mogą stanowić dobre uzupełnienie dla nieco pobieżnie potraktowanej przez realizatorów niniejszego projektu problematyki aktywizacji zawodowej jako warunku powodzenia w procesach usamodzielniania wychowanków placówek opiekuńczo- wychowawczych i przeciwdziałania zagrożeniu wykluczeniem społecznym tej kategorii młodych ludzi.

Komentarz i rekomendacje eksperta¹:

Produkt finalny spełnia w należyty sposób wszystkie wymogi poprawności i formalne kryteria oceny. Jego bardziej dopracowane niż to pierwotnie zakładano kształt i zawartość merytoryczna są następstwem elastyczności Wnioskodawcy w podejściu projektowym i staranności w poszukiwaniu rozwiązań najbardziej odpowiadających rozpoznanym potrzebom praktyki zastosowania narzędzi tutoringu i mentoringu dla wspierania procesów usamodzielniania wychowanków domów dziecka. Potwierdzeniem trafności i skuteczności produktu są pozytywne wyniki testowania – co najbardziej powinno zachęcać potencjalnych użytkowników w replikowaniu tego dobrze dobranego, pożytecznego i nowatorskiego skali krajowej rozwiązania w zakresie wczesnej interwencji socjalnej ukierunkowanej na poprawę sytuacji zawodowej usamodzielniających się wychowanków domów dziecka.

Dzięki zaproponowanemu modelowi interwencji wychowankowie zostają wyposażeni w ważne dla procesu życiowego usamodzielniania umiejętności: zmianę w wychowanku postrzegania samego siebie, ukształtowanie jego realistycznej samooceny, uświadomienie jego własnych potrzeb i wartości, umiejętności pełnienia nowych ról społecznych w sferze edukacyjno –zawodowej. Wychowankowie nabywają dzięki temu kompetencje komunikacyjne, umiejętności współpracy i współdziałania w grupie, następuje lepsza internalizacja wartości i norm społecznych. Wychowanek wyposażony w te umiejętności a przede wszystkim świadomy siebie i świata zewnętrznego może zostać pozytywnym liderem w swoim środowisku i rodzinie – a przecież większość wychowanków pochodzi z rodzin i środowisk dysfunkcyjnych, gdzie brak jest pozytywnych wzorów dorosłego kształcącego się i pracującego. Osoba pewna siebie, wyznaczająca sobie cele życiowe, może stać się pozytywnym wzorem i sprawić, by inni również przewartościowali swoje dotychczasowe życie. W ten sposób zamiast generować zjawiska patologiczne będzie je niwelować, co stanowi ogromną wartość dodaną tej koncepcji wsparcia.

Projektodawcy stworzyli nie tylko spójną i przemyślaną, ale także wieloaspektową koncepcję – dając w tym przykład dobrej praktyki, którą mogą z powodzeniem wykorzystywać inne instytucje społeczno -wychowawcze Polsce.

Zaproponowane w projekcie rozwiązania są niezwykle na czasie - **odpowiadają na aktualne potrzeby aktywizacji społecznej środowisk młodzieży oraz osób i instytucji z ich bezpośredniego otoczenia społecznego.** Dla instytucji i środowiska wychowawców w domach dziecka produkt ma nie tylko znaczenie edukacyjne jako nabycie bardziej skutecznych metod wychowawczych, ale także jako instrument interwencyjny w zakresie przeciwdziałania zjawisku wypalenia zawodowego. Opiniowany produkt w odniesieniu do warstwy instrumentacyjnej wyróżnia przy tym **relatywna łatwość stosowania proponowanych narzędzi** – produktów pośrednich projektu – w ich pełnym zestawie, lub tylko w wybranych elementach. Nie stwierdzono występowania dla użytkowników **ograniczeń**

¹ W przypadku rekomendowania odrzucenia opisu produktu finalnego i braku jego walidacji komentarz powinien zawierać uzasadnienie takiej propozycji z odniesieniem do tych elementów arkusza oceny, które zaważyły na negatywnej decyzji.

organizacyjnych ,wykazano wysoką opłacalność nakładów na wdrażanie innowacji, nie stwierdzono konieczności proponowania zmian prawnych..

Ponieważ produkt w zadawalającym stopniu spełnia wymogi wszystkich 7 kryteriów oceny – uzasadnia to poniższą rekomendację .

Rekomendacja:

☒ **x uznać produkt finalny za zwalidowany,**

☐ uznać produkt finalny za niezwalidowany.

Antoni Rutka

Warszawa 20.02.2014 r.